

malé náměstí v železném brodě

textová část návrhu

urbanistická koncepce a dopravní řešení

stav – řešené území se nachází v historické části města, na pravém břehu řeky Jizery, částečně ve vesnické památkové rezervaci a vesnické památkové zóně Trávníky. místo pohledově ovládá vyvýšená dominanta kostela sv. Jakuba většího s věží historické dřevěné zvonice.

územní plán – řešeným územím prochází silnice II. třídy ve správě krajské správy silnic libereckého kraje. tato silnice je převedena mezi silnice III. třídy (č. 2896) a přeložena do trasy, která protíná přílehlý blok zástavby v centru města. křižovatka se silnicí I. třídy (tah e65) je situována na hlavním náměstí, z nějž vytváří dopravní uzel.

základní koncepce řešení – z širších vztahů řešeného území vyplývá skutečnost, že blok zástavby, vymezený ulicemi Nábřeží obránců míru, Masarykova, náměstí 3. května, Husova a malé náměstí, je pro budoucí rozvoj centra města územím klíčovým. bylo by chybou jeho potenciál nevyužít.

co bude v roce 2025 – v jihozápadní části bloku jsou nevhodně vklíněné provozovny drobné výroby přestavěny a jsou zde doplněny obchodní a kulturně společenské aktivity s přímou vazbou na hlavní náměstí. západovýchodním směrem je pak blok zprůchodněn až na malé náměstí pod vyvýšeninou s kostelem a zvonicí. silnice III. třídy č. 2896 je jako obousměrná vedena po Nábřeží Jizery a je doplněna o Nábřežní promenádu, která byla vysunuta nad řeku. z ulice Husovy je rušná pěší zóna. ta je zaústěna do prostoru malého náměstí, kterým je vedena místní komunikace, větvící se do ulic hluboké, železné a Jirchářské. z toho železná a Jirchářská jsou zjednosměrněny a je zde omezen provoz nákladní dopravy. připravuje se velkorysý převedení silnice I. třídy (tahu e65) do tangenciálního podzemního úseku severozápadně zástavby města. občané se těší na snížení dopravní zátěže na hlavním náměstí. vlastní malé náměstí je v duchu tradice řešeno jako prostor pro setkávání s podiím pod kostelem a je tradičním centrem společenského dění ve městě. prostor malého náměstí je pak propojen s vnitroblokem, kterým protéká potok Žernovník a kde vznikla lidmi vyhledávaná odpočinková zóna. příležitostně parkoviště za objekty, které nově vymezily ulici Husovu, je využíváno i pro trhy.

vazba na vpr a vpz – hmotově byla dostavba malého náměstí a Husovy ulice řešena jednoduchými objemy staveb, jejichž tvarosloví vychází z tradičních staveb roubenek, s využitím novodobých materiálů. stavby tak podtrhly historický ráz vpr a vpz Trávníky.

doprava – s přihlédnutím na úpravu malého náměstí a jeho hmotové vymezení byly navrženy trasy místních komunikací. obousměrná odbočka z Nábřeží obránců míru o šířce 6m má klasický profil s vyvýšenými chodníky, které v prostoru malého náměstí mizí. dále jsou komunikace a chodníky vedeny v jedné úrovni. pro zajištění vyšší bezpečnosti v úzkých ulicích, kudy je vedena autobusová doprava, jsou trasy jednosměrné. autobusové zastávky jsou umístěny na malém náměstí pod kostelem.

doprava v klidu – v rámci celého řešeného území je doprava v klidu pro rezidenty a uživatele obchodů a služeb (i pro návštěvníky města) rozdělena. parkování pro rezidenty je soustředěno do parkovacích garáží západně stávající restaurace na Nábřeží obránců míru. parkoviště v Husově ulici je příležitostně využíváno pro oblíbené trhy. parkování na malém náměstí je umístěno do vnitrobloku a na Nábřeží. kapacitní parkoviště pro návštěvníky města a turisty, doplněné o parkovací garáže je provozováno za řekou.

pěší trasy – návštěvníci města, kteří zaparkují na levém břehu Jiráskova Nábřeží za řekou, nemusí váhat – do centra města je to velmi blízko a mohou se orientovat dominantami věží radnice i kostela. pěší provoz do centra je zajištěn po opraveném mostě a také po nové lávce. lávka přes řeku Jizeru slouží i pro cyklistický provoz, navazuje na ni alej před objekty, které tvoří podnož návrší s kostelem. občůdky se suvenýry a dárkovým zbožím jsou zde hojně navštěvovány turisty, kteří pokračují na malé náměstí a do vesnické památkové zóny.

návrh respektuje stávající umístění chodníků na Nábřeží obránců míru (směr od malého náměstí proti proudu řeky Jizery). opačným směrem je promenáda řešena jako visutá nad řekou. v ulici Husově je upřednostněn pěší provoz (pěší zóna). oblíbená je pěší trasa, vedená vnitroblokem a zajišťující propojení hlavního a malého náměstí přes pasáže s obchody a hospůdkami a přes veřejné společenské prostory s parkovou úpravou, navazující na potok Žernovník a prostor pro trhy.

řešení navržených staveb

01 – dostavba objektu se smíšenou funkcí na parcele č. 19. objekt svou hmotou uzavírá blok, zároveň umožňuje průchod i průhled na kostel. vzhledově vychází z tradičního roubeného stavení (členění fasády – vertikální i horizontální členění, malá okna, materiál fasády – dřevo). objemově navazuje na sousední dům.

02, 03, 04 – stavby občanské vybavenosti komerčního typu na původně zastavěných parcelách 441 a 442. rámují prostor náměstí, vytvářejí atraktivní obchodní parter, zároveň do sebe integrují opěrnou zeď. tvarově a materiálově opět vycházejí z tradičních roubených staveb.

05, 06 – dvojice staveb rámuující náměstí do ulice husovy. stavby jsou v úrovni terénu odděleny tokem žernovníku a průchody po obou jeho březích, ve výšce 1. patra jsou propojeny dřevěnou konstrukcí, sloužící jako letní terasa. atraktivně řešeno je nároží, pohledově významné z husovy ulice.

07 – parkovací dům. 1. a 2. np slouží pro parkování (objekt o ½ patra zapuštěný do terénu vzhledem ke sklonu nájezdových ramp), 3. np jako nebytové prostory (kanceláře, ateliery).

08 – obchodní pasáž – zatraktivnění prostoru náměstí 3.května, propojení s malým náměstím pro pěší.

09 – přestavba nárožního objektu – stávající objekty asanovány v souvislosti s dopravním řešením, nový objekt dotváří nároží při respektování rozhledových polí křižovatky.

10 – dostavba objektu občanské vybavenosti (pro bydlení se objekt nedoporučuje kvůli orientaci ke světovým stranám), tvarově a objemově objekt vychází z okolních staveb venkovského typu, navazují plochy pro parkování.

11 – lávka pro pěší. lehká transparentní stavba, pohledově nekonkurující stávajícím dominantám na kostelním vrchu. nosná konstrukce na straně jiráskova nábřeží (pylony z pohledového betonu, těleso lávky je na ně zavěšeno subtilními lany).

výčet a popis použitých povrchových materiálů

kámen – žula – použit pro opěrné zídky ve svahu, zídky sloužící jako zábradlí okolo žernovníku, dále pro dlažby – na pochozích plochách kostka 10x10 cm (v místech méně intenzivního provozu se širší, zarůstající spárou), na místních komunikacích dlažba typu „kočičí hlavy“ (16x26 cm).

mzk – mechanicky zpevněné kamenivo – pod rastry stromů ve vnitrobloku

živice – asfaltový povrch silnice III. třídy na nábřeží

beton – stavby 05 a 06 (tvarově vycházejí z okolní historické zástavby, materiálem přiznaná novodobost); sedací schody k žernovníku

kov – zábradlí v okolí žernovníku ve vnitrobloku, zábradlí lávky. pozinkované ploché pásy kladené nad sebe tak, že u terénu je jejich rastr hustší, výše se rozestupy zvětšují (zajištěna bezpečnost, zároveň transparentnost prvku)

dřevo – převládá ve vnějším vzhledu navržených staveb – tradiční materiál pro původní zástavbu. použito je i pro plochu podia a sedací plochy laviček, stínící prvky staveb 05 a 06.

popis sadových a zahradních úprav v území

veřejná zeleň bude koncentrována podobně jako dnes na svahy kolem kostela a zvonice. stávající dřeviny budou částečně zachovány (lipová alej kolem schodiště, dřeviny na jižním svahu), keřové podrosty budou kvůli přehlednosti odstraněny, stejně jako některé nevhodně umístěné stromy, zejména na západním svahu pod průčelím kostela. svah bude celkově prosvětlen, založeny budou pobytové trávničky. extrémně svažité pasáže budou zpevněny půdopokryvnými druhy, v plochách kolem skalního výchozu v jižní části budou založeny květnaté porosty.

linii a rastr pod kostelem by měly tvořit tradičně lípy. ve vnitrobloku by měly být použity též domácí druhy dřevin, vhodné by bylo použití ovocných stromů (např. jabloní nebo třešní), jako připomínka původního využití prostoru (zahrady). ovocné druhy jsou navíc atraktivní v době květu i v době plodu.

seznam grafických příloh

poster 1

/ situace (měřítko 1:500)

/ 2x řezopohled (měřítko 1:500)

/ schémata: širší vztahy

urbanistické řešení – dostavby objemů, řešení povrchů

dopravní řešení

poster 2

/ 3x perspektiva: malé náměstí a svah pod kostelem

pohled z lávky

pohled od tržiště

/ 2x axonometrie

/ detaily navržených staveb, mobiliáře

/ materiály a povrchy